

Wychodzi codziennie o godzinie trzeciej popołudniu.

Przedpłata wynosi:

Table with columns: Miejsce, w Warszawie, w prowincjach, w Prusach, w Niemczech, w Szwajcarii, w Anglii i Belgii, w Włoszech i Szwajcarii, w Turcji i Ks. Nadd.

GAZETA NARODOWA.

Przedpłata przyjmują: Biuro Administracji "GAZETY NARODOWEJ" przy ulicy Wałowej pod l. 285 m., tudzież wszystkie urzędy pocztowe austriackie. UGŁOSZENIA (inzeraty) wszelkiego rodzaju...

Narodowość polska wobec sejmu berlińskiego.

Wczoraj wspomnieliśmy pokrótce o posiedzeniu sejmu berlińskiego z d. 6. b. m. Początek rozpraw tego posiedzenia rzuca jasne światło na stanowisko rządów, trybunałów i liberałów pruskich wobec Polaków w Poznaniu i Prusach Zachodnich...

provincia Poznanska i nie będzie się trzeba obawiać podobnej kolizji. (Niepokój). Na wniosek p. Kantaka uchwała Izba, interpelacje i odpowiedź ministra wziąć pod obrady. P. Kantak: P. minister sprawiedliwości powiada nam, że nie wydał rozporządzenia...

czasie wzbraniał się zaprowadzać w w. ks. Poznańskim stan obłączenia, gdyż zdaniem jego, nie było żadnych do tego powodów, i bez przyczyny nie chciał obywateli w księstwa odzierać z praw obywatelskich i opieki nstaw. Mimo to, moi panowie, zaprowadził rząd stan obłączenia...

za inne przestępstwa odesłano do sądów zwyczajnych, część uwolniono. Moi panowie! Sąd stanu składa się z niezawisłych, pruskich sędziów (głośno, gwałtowne zaprzeczenie), którzy sądzili według swego przekonania i sumienia, a moim zdaniem, nie wolno dopuszczać w tej Izbie rzucać cienia na trybunały pruskie.

Z zagranicy.

Operę samą chwałą i znawcy i niezawcy niezmiernie, okryto ją oklaskami bez końca, niektóre ustygi musiano powtórzyć. Wystawa kosztowała ogromną sumę, przeszło 250.000 fr., i była przepyszna. Jeżeli kto z przedstawienia nie wyszedł jako znawca marynarki, niech sam sobie winę przypisze...

pozytorowi sposobność do duetu, podobnie cudnego jak Raoula i Walentyny w Hugonotach. Wielki kapłan afrykański naturalnie popiesza pobożności państwo młodych. Ale opera nie kończy się na akcie czwartym...

harem jego, więc imitowano dym parą wodną. Na nieszczęście loików berlińskich, podszali rozpalone płyty żelaza, na których woda zamieniała się w parę, tak blisko że para w całej świeżości gorąca buchnęła pod stos na króla i jego ulubienice. Balet ten ma być satyrą: według jednych Sardanapał to Napoleon, a poparzone odaliski, to Poznańszczanie...

nim wyjdzie za mąż? Już zaręczyny dodają jej powabu niepojętego, a ledwie odnieśli welon ślubny, powaby te działają jak mesmerizm: męzka może wodzić po nosie za nos, ciągnąć za sobą jak niewolników całe tłumy żonatej i nieżonatej młodzieży.

blekit; p. r.). No moi panowie, o tej barwie, barwie nadziei... (wesołość; woli: zielona!)... Macie słuszną, barwa nadziei nie należy w tę Izbę, ale błękit, barwa wierności, wierności dla liry i ducha ustaw. Ależ do rzeczy! Nie myślę odsyłać do owego wielkiego procesu sądu stanu; gdybym chciał, mógłbym przywieść całe tomy dowodów, że to co mówią na tamtej stronie (Polacy), jest prawdą. P. Hahn przekreśli przedmiot rozpraw: nie chodzi o to, aby polscy asesorowie w pewnych miejscowościach otrzynali posady, ale o to aby od posad wykluczani nie byli. Pan minister powiedział, że chce usunąć wpływ polityki; zaiste, przy rozprawach przeszłych miesięcy jasnym przyswiecał on nam przykładem (wesołość, bravo). Moim zdaniem wszelako, sposób usprawiedliwania się p. ministra w niniejszej sprawie bardzo przypomina zasadę, którą dostrzeżliśmy jako kierującą w procesie Polaków, zasadę prowencji policyjnej. Pan minister sprawiedliwości, ogłosił to jako wymóg moralności, nie dawać poadać polskim asesorom w kolizję z obowiązkami; chciałbym mu przedłożyć kilka pytań abyś się dowiedzieli, z kąd on jest uprawniony do tych wymóg moralności. I tak przypominając wielki proces Polaków: czy to moralność, gdy pruskie sądownictwo karne oddaje się w ręce policyj? Pytam: kiedy trybunały zwyczajne oddzieliły wnioski o oskarżenie albo aresztowanie, a kompetentne trybunały wyższe wyrok ten zatwierdziły, czy to moralnie, że sąd stanu przedsięwziął sprawę do siebie, znosi ów wyrok prostą uchwałą pojedynczego sędziego śledczego i aresztuje? (słuchajcie!) Czyż może i to moralne postępowanie, które dopuszcza, aby w praktykę przechodziły pojęcia landratów i policyj, wychodzące z tego zapatrywania, iż cały proces prowadzony w interesie Moskwy, i które uważały za najlepsze, wszystkich co się do powstania udać chciały, albo ztamtąd powracali, zmykać do fortecy pruskiej i tak długo tam wędzić, aż sęskoczący powstanie w Moskwie. potem ich uwolnić i kosztą więzienia policyj Moskwy, która je smać zapłaci? (słuchajcie, słuchajcie!) Czyż i to moralne postępowanie, gdy natawy naszego kraju, dotyczące ochrony wolności osobistych i rewizji po domach, tak dalece bywają deptane, że osoby, bynajmniej do pełnienia takich funkcji nie powołane, że proste wojskowe patroli i komendy przedsiębrały takie czynności urzędowe, które pozwolone są tylko policyj, sądom, albo prokuratorji, pod pewnymi, prawem przepisaniemi formami i warunkami? (wielka prawda, i bravo! z lewicy; do rzeczy! z prawicy; cicho! z lewicy). Moi panowie, każde słowo, które tutaj rzucam, jest oparte na dowodzie. Czyż i to postępowanie moralne, co się opiera na materiale dowodowym, sprowadzonym przez policyj, która jak dowiedziono i jak się przysłała, dokumenta — nadprokurator mowy — „kopiowała“, która podpisy całych dokumentów „kopiowała“, policyj, która nawet do postępowania wstępno-falshywe relacje podawała sądomi stanu? A jeżeli te wspomniane sprawy mają być dowodzone, czy to moralnie, odrzucić wniosek przypuszczenia dowodów, gdyż jeżeli raz się takowe nieregularności zdarzyły, ztąd jeszcze nie wynika, iżby się zawsze zdarzały? Czyż i to moralnie, gdy policyj płatnych używa szpiegów, a percypowani w tej mierze w sądzie urzędniczy oświadczają: Niemam w tym względzie dawać żadnych objaśnień, gdyż tak mi nakazuje obowiązek dyskreccji urzędowej? (słuchajcie, słuchajcie!) Moi panowie, jeżeli się

— Cóż? nie służy? — Słachcie dwakroć machnął.

— Jakież damy? — Słachcie zatkał sobie uszy, i westchnął... Poeta nie mógł pojąć westchnienia słachcieckiego.

— Może pszenica nie płaci? — Widać poeta doszedł rany i najboleśniejsze zadrasnął miejsce.

— Tak moszderdziejn, pszenica, pszenica. Ale nie o jej cenę mi idzie...

Proszę zatrzymać się z zdziwieniem i poczekać dokończenia spowiedzi przyszłego marszałka.

— Ja tu siedzę, nudzę sobą, a tam na Ukrainie lato... żęncy w polu spiewają, grają... step błękitny się rozstania w morze... stadnina hula... a ja tutaj na tym kamiennym bruku...

Nazajutrz słachcie ukraiński za poradą poety zostawił małżonkę kredyt nieograniczony u bankiera i wyjechał gdzie żęncy w polu... igrają, spiewają... Czyż dziw, że ta szlachta, lubiąca panowanie nieograniczone, zbójarszczyzna, przeciw podniosła pod twardem berłem moskiewskiem pierwszagsztandar wolności dla niewolników?

Ale to zbyt traci hreczką; więc rozwiązuje nanowo worek rozmaitych nowinek i nienowinek — bo cóż nowego pod słońcem! — plotek i nieplotek, bo niema plotki bez szczypty prawdy! O modach tylko nie donoszę. Która sobie posprawiła świeże ubiory, cóż jej po żurnalu? A inne mogą w Paryżu albo i w której z bliższych półkuli świata, zamknąć się na kilka dni w hotelu, zanim dzięki magazynom i geniuszowi modniarek, z gąsienicy galicyjskiej wyleci na salony i bulwary, na kursalony i w świątynie rulety, drogoceenny motyl kosmopolityczny. Wróciły już żurawie, bociany, odrywają się arfy eolskie błót i sadzawek naszych, toć na was, nasi żorawie i bociany, już czas. czas! Co by powiedzieli Benazety, Gillaumi! Nim dojdziecie do Paryża, już może w ślad za rękawicznkami, kapelusznikami i siodlarzami pójda inne niezbędne dla was rzemiosła: zaprzestaną pracować, i jacy wyjechalście, wróciacie nawet z wierzchu tacy sami z Paryża, tylko z prawem do kanonizacji tureckiej.

na obronę rozporządzeń, które właśnie spowodowały interpelację, chce przywrócić zasadę moralności, tedy w daleko obszerniejszym zakresie winno się zadosyćczynić jej wymogom. Za kilka dni będzie 50 lat temu, jak prowincje Poznańska wcielono do państwa pruskiego. P. Löwe powiedział, że załobom tej prowincji można zapobiedz wolnością; ja bym dodał: starajcie się, aby nowy okres półwiekowy nosił napis: *Justitia regnorum fundamentum!* (żywe bravo!)

Minister sprawiedliwości hr. Lippe: Poprzedni p. mowa wytoczył tutaj i objaśnił szczegóły kryminalnego procesu sądu stanu. Nie mam u siebie aktów tego procesu; rozprawy nad nim poruczyłem zupełnie dotyczącym sędziom. Oto moje w tym procesie stanowisko (wesołość), a więc nie jestem w stanie zbijać z tego miejsca pojedynczych ataków.

P. Immermann: Moi panowie, p. Hahn — a dla uniknięcia pomyłek dodaje, że mówię tu o byłym prokuratorze, obecnie radcy trybunału, o którym zresztą nie wiem jaką jeszcze zrobi karierę — otóż p. Hahn powiada, że istnieje tylko oświadczenie a nie rozporządzenie p. ministra sprawiedliwości. Moim zdaniem, to jeszcze coś więcej jak rozporządzenie, gdy p. minister wobec tej Izby i całego narodu oświadcza, że jego zamiarem albo zasadą jest, wszystkich asesorów narodowości polskiej wykluczać od posad sędziowskich w w. ks. Poznańskim. Rzecz to zresztą dosyć szczególna, że p. Hahn jął się bronięcia ministra, podczas gdy tenże sam tutaj bawi dla bronięcia swoich kroków. Prerogatywy ministra sprawiedliwości są w samej rzeczy ograniczone §m 104 konstytucji: kto zdał egzamina, ma prawo do otrzymania posady, a jeżeli się całą narodowość wyklucza od posad, do których może mieć pretensję, to znak że zawiadła zasada: *cur tel est notre plaisir!* (tak się nam podoba). P. minister sprawiedliwości chce odsunąć na bok politykę; a ja się odwołuję do większości tej Izby i do większości całego narodu, że minister sprawiedliwości nie trzyma się zdala od polityki. Można być najzupełniej kwalifikowanym na sędziego, można być na wskrós zaocznie człowiekiem i w całej okolicy szanowanym: cóż się z nim dzieje, jeżeli według swego najszerszego przekonania głosował przy wyborach politycznych? Będzie w oczach p. ministra sprawiedliwości skompromitowany, nawet jeżeli tutaj w sejmie glosuje przeciw rządowi. I takich sędziów przesładowano. Można być 30 lat sędzią śledczym, i jako taki doświadczone, a przeciw przeniesionym do spraw hipotecznych, jak poseł Bassenge. Mogłbym mnóstwo podobnych przytoczyć przykładów. Jeżeli mają sędziowie zdala trzymać się od polityki, to winna najwyższa władza sądowa usilnie nalegać na ministra sprawiedliwości, aby się wstrzymał na dotychczasowy drodze. Na niej może on utworzyć tylko na wskrós skorumpowany stan sędziowski. Zresztą upraszałbym go jeszcze aby nam objaśnił § 4 konstytucji.

Następują dalej uwagi osobiste ministra, który powiada, że § 4 konstytucji daje mu prawo umieszczania asesorów podług upodobania, p. Hahna i p. Immermanna, które nas nie obchodzi. Widać tylko z nich, że owi stawni sędziowie pruscy, o których tyle do niedawna pisali Prusacy, należą już do mitologii.

Przegląd polityczny.

Austria. Donieśliśmy za *Grazer Zig.*, że sejm krajowy zwołany zostanie w październiku b. r. *Prager Zeitung* zaś donosi, że rząd by nawet przedęj zwołał sejm, lecz dotychczas nie ustanowiono żadnego terminu, ponieważ nie da się przewidzieć, jak długo jeszcze pociągnie się bieżąca kadencja Rady państwa.

Na ostatniem posiedzeniu wydziału cłowego, przybyli na dawniejsze zaproszenie ministrowie Mensdorff, Plener i kierownik ministerstwa handlu, br. Kalchberg. Na pytania: 1) czy rząd uważa możliwym podwyższenie cel wywozowych w porównaniu z pozycjami traktatu handlowego; 2) czyby zechciał dla zmienionej tej tariffy naznaczyć pewien termin? odpowiedział br. Kalchberg w imieniu rządu, że rząd nie zamierza zatrzymać nadal cel dyferencyjnych i że tego trzymał się także przy tariffach cłowych, lecz tariffa przedłożona jest Izbie, która ma prawo objawić zdanie swoje. Terminu oznaczyć nie można, ponieważ terazniejsza Rada państwa wdzierałaby się w prawo późniejszej, która nie mogła wówczas zmieniać ani pojedynczych pozycji ani całej tariffy. Oświadczenie to przyjął wydział z zadowoleniem.

Wydział do koncesyj, mających się udzielać zakładom kredytowym, odbył dnia 5. b. m. posiedzenie, na którym byli obecni ze strony rządu radca sekcji Baschin i radca ministerjalny Schwarzwald. Zapytani o początek udzielonych przez ziemskim zakładom kredytowym prerogatyw, nie umieli zadowalniająco odpowiedzieć; nie umieli także wymienić daty dnia, w którym ogłoszono prerogatywy, nadane węgierskiemu zakładowi kredytowemu. Gdy zapytano, jakim sposobem reskrypt cesarski, do którego się odnosi owa prerogatywa, nosi datę 15. czerwca 1863, więc dwa dni przed rozpoczęciem drugiej kadencji Rady państwa, podczas gdy ogłoszono go dopiero po zamknięciu tej kadencji, Rada państwa więc mogłaby była się nim zająć, oświadczyli zastępcy rządu, że nie umieją dać na to odpowiedzi, lecz że podług § 13. konstytucji rząd ma prawo wydawać rozporządzenia wszelkiego rodzaju. Przeciw temu wystąpili członkowie wydziału, oświadczyając, że w tym wypadku nie można zastosować § 13., ponieważ § ten odnosi się tylko do kroków prowizorycznych. Przywileju zatem wieczystego nie mo-

żna udzielać na podstawie § 13. Członkowie wydziału przedłożyli sformułowane wnioski do uchwały.

Prusy. Półrządowym dziennikom berlińskim polecono żądać odwołania z księstw Zaelbiańskich anstrjackiego komisarsza cywilnego. Dają one równocześnie do zrozumienia, że w tym celu już poczyniono kroki wstępne. Według wyobrażenia Prusaków miał br. Halhuber przekroczyć swe instrukcje. Br. Halhuber i gabinet wiedeński mają to być dwie instancje, a w Berlinie spodziewają się, że druga instancja nie potwierdzi „przewrotnych zdań“ pierwszej.

Ciekawe pytanie, co teraz pocznie p. Bismark po powrotnem odrzuceniu noweli wojskowej w sejmie. Organa rządowe mileją dotychczas, ale z wycieczek *Gazety Krzyżowej i Nordd. Allg. Zig.* można wnosić, że kół ministerjalne w ogromnym są kłopotcie. *N. A. Z.* mniema, że trzeba dać tym panom (większości sejmu) wolność postępowania swoim trybem, aż sobie naród sprzykrzy i aktorów i scenę. Musiałaby *N. A. Zig.* długo czekać. *Gaz. Krz.* oburzona na posła Waldecka, który obecne Prusy porównał z stanem Rzymu pod panowaniem najgorszych cesarzów. Organ junkrów żąda bez ogródki ścigania Waldecka i złożenia go z posady członka najwyższego trybunału. Z artykułu organu junkierskiego widać, że istnieją zamiary rozwiązania sejmu.

Pogłoski o osobnych układach między ks. Angustenburgiem a gabinetem pruskim są bezasadne. Z Berlina miano przedłożyć mu tylko poufne zapytanie, na które odpowiedział książę, że uważa uchwały, powzięte przez wydział trzydziestu sześciu i przez szlachecko-holsztyńskie stowarzyszenia, za stosowną podstawę do transakcji, dodał jednakże, iż bez przyzwolenia stanów nie może przyjmować na siebie żadnych stanowczych zobowiązań.

Dania. Król rozwiązał listem otwartym z d. 5. b. m. fulteking i rozpiął nowe wybory na d. 30. b. m.

Francja. Cesarz ma się udać na ziemię tunetańską, nie aby odwiedzić beja, ale pobojo-wisko pod Thapsus, gdzie Cezar pobił wojska Juby i Katona.

Na dłuższym posiedzeniu ciała prawodawczego francuzkiego z dnia 3. b. m. zamknięto ogólne rozprawy nad prawem o rekrutacji. Na posiedzeniu z dnia 4. komisarz rządowy, jenerał Allard, odpierał zarzuty opozycji we wszystkich punktach. Dowodził on, iż komplet pokojowy wojska francuzkiego utrzymamy być musi w sile 400.000 ludzi, na stopie zaś wojennej armia przynajmniej 600.000 ludzi liczyć powinna. Ze strony opozycji odpowiedział mu deput. Lanjuinais, którego niepokoi roczny kontyngent 100.000 ludzi: Francja powinna ukończyć owe wojny szczegółowe i zachować się w pokoju. Nikt Francji nie zaczepi i wiele wojska i pieniędzy oszczędzić będzie można.

Włochy. Vegezzi wyjechał dnia 4. bm. z Rzymu do Turynu. Powiadają, że w czterestu dniach powróci do Rzymu. Przydadny mu do pomocy Gianetti, wyprzedził go o kilka dni i miał do Turynu przywieźć pomyślnie wiadomości. Chcąc z wielu obiegających wieści o rezultatach misji Vegezowego wydobyć prawdę, pokaże się, iż wiele wieści jest przesadzonych, i że głównie chodzi tylko o ustalenie stosunków kościelnych. Nie wydaje się prawdopodobnem, ażeby rzymska kurja już teraz była skłonna, uznać zmiany, zasła na ziemi włoskiej a nawet i na dawnem terytorjum państwa kościelnego. Zawsze to jednak o innego, gdy kurja non possunt wyrzeknie z nienawiścią, a co innego jeżeli z flegmą i tylko dla formalności.

Ponaj jednakoże nie można jakim sposobem *General Correspondenz* donosi, że przybliżenie się Włoch i papieża jest zasługą posła austriackiego, br. Bacha. Powinna przeciw rozważać, że mniej lub więcej ukryte pojednanie się Włoch z Rzymem, zmusi Austrię do większej baczości. Tak jak w r. 1860 cesarz Napoleon w podróży się udał, ażeby jenerałowi Cialdiniemu dać sprawić się dobrze i przędko, tak i teraz może wyjechał do Algieru, ażeby Vegezowemu zostawić czas i swobodę do układów.

O ostatniem posłuchaniu Vegezowego u papieża donosi list *Gaz. Augsb.* z Rzymu d. 30. zm.: „Posłuchanie to trwało przeszło dwie godziny, i ukończono na niem część misji wysłannika włoskiego, co do spraw kościelnych. W byłych papieżkich prowincjach, w Neapolu, Sycylii i księstwach, zatrzymuje papież prawo mianowania biskupów, ale biskupi mają składać przysięgę na wierność Wiktorowi Emanuelowi, z wyjątkiem biskupów byłych prowincji papieżkich. W Lombardji i Piemonte ma król prawo prezenty, na mocy dawnego konkordatu.“ Byłoby to już niejako u znanie Włoch przez papieża.

Potwierdza to i doniesienie, że za powrotem do Rzymu, ma Vegezzi pozostać tam jako „półrządowy“ poseł królestwa Włoch.

Król ma się d. 12. b. m. przenieść stanowczo do Florencji; w trzy dni po nim ministrum spraw zagranicznych i ciało dyplomatyczne.

Hiszpania. Dzienniki madryckie z d. 3. b. m. są bardzo oburzone. *Pueblo* pisze: „Wzburzenie, niepokój, upadek ducha od nieszczęśliwych wypadków d. 10. kwietnia są tak wielkie, że trudno przewidzieć co nastąpi, jeżeli Narvaez pozostanie u steru.“ Dnia 2. b. m. ogłosił dziennik urzędowy dekret opuszczenia wyspy San Domingo; nazajutrz dziennik *Bolsa* wyszedł w żalobnych obwódkach, z następującym artykułem: „Nasi ojcowie, nasi praojcowie pracowali ku utworzeniu z Hiszpanii narodu niepodległego. Od r. 1808 do dzisiaj Hiszpania ciągle się umniejsza i traci coroku 400 milionów realów. Musimy umrzeć ze wstydu.“

W podanych wczoraj ostatnich wiadomościach z Hiszpanii prosimy „sir Patrocino“ spro-tować na: „si stru Patrocino.“ Jestto zakonnicca, która największy wpływ wywiera na królów; mieszka się ona do wszystkich spraw politycznych, i może się przyczynić głównie do upadku Burbonów w Hiszpanii. Jestto ostatni tron burboński po upadku ich tronów w Paryżu, Neapolu i Parmie.

Ameryka. Telegram z Nowego Jorku d. 27. kwietnia donosi: Morderca Linkolna, Wilkes Booth, opierając się uwiezieniu, został zastrzelony w Maryland; jego współwinny, Harrold został ujęty. Sherman zawarł z Johnstonem zawieszenie broni, do uzyskania amnestji dla wszystkich armij południowych. Johnson zganiając na nakazał, energicznie dalej prowadzić wojnę. Grant przybył do Raleigh i objął komendę przeciw Johnstonowi. Seward i syn mają się lepiej.“

Korespondencje Gazety Narodowej.

Wiedeń 8. maja 1865.

Δ Tylko odbywaniem codziennie posiedzeń udało się Izbie Rady państwa, w tak krótkim stosunkowo czasie ustanowić budżet państwowy na r. 1865. Na dzisiejszem posiedzeniu zmusną tę pracę ukończyć.

B. dżet marynarki dziś był także na porządku dziennym, i była zrazu niepewność czy liczby proponowane przez sprawozdawcę imieniem wydziału finansowego będą przyjęte, bo przed głosowaniem wielu posłów, którzy zawsze głosowali za większą oszczędnością t. j. przeciw ministerjalnym wnioskom, było nieobecnych w Izbie. — Jednak tak tu, jak i w innych robrykach utrzymali się wniosek wydziału finansowego, tak, że ostatecznie Izba przyjął na r. 1865 ustawę finansową, która jeżeli ściśle zastosowana, zredukując wydatki do sumy wydać kowej 521 a przychody do 514 mil. tak że niedobór będzie wynosił pro 1865 siedm (7) mil. guld., jeśli policzymy do przychodów 37 milionów, które z sprzedaży dóbr skarbowych wpływają mają.

Przy usposobieniu Izby zaprowadzenia oszczędności jak największych oszczędności w wydatkach państwowych, sprawozdawca generalny radca nadworny Taschek nie miał wiele trudności do zwołania. Minister finansów dwa razy przemawiał, to broniąc niektórych rozdziałów budżetu, to dopominając się dla ministerjum prawa przenoszenia wydatków z jednej pozycji na drugą. Sprawozdawca co do żądanych Virements na które minister finansów główny kładł nacisk, miał odpowiedź gotową, że wydział finansowy oznaczył dokładnie te rubryki, w których przenosić wolno wydatki, a wskazal inne, gdzie się ściśle trzymać trzeba oznaczonych liczb, i odwołał się w jednym i drugim przypadku do usprawiedliwienia wydziału finansowego.

Prócz ministra marynarki, który z początku, i ministra finansów, który wśród posiedzenia zabierał głos, nikt więcej ze strony rządu ani z radem się nie odzywał. Tylko ministrowie: marynarki, sprawiedliwości i finansów byli obecni, innych nie było; publiczności mało. Po ukończonych rozprawach, proponuje prezydent Izby posłów dr. Hasner, żeby odtąd w robotach parlamentarnych nieco pofolgować sobie i proponuje, żeby odtąd tygodniowo tylko przez cztery dni się odbywały posiedzenia, to jest we wtorek, środę, czwartek i piątek. Wniosek ten został przyjęty.

O ile taki wypoczynek umysłowy potrzebny wszystkim, o tyle korzyść realną przyniesie tylko mieszkającym niedaleko Wiednia posłom, bo ci od piątku do wtorku mają dość czasu dla urzędzenia swych interesów domowych.

Wracając się do budżetu uchwalonego, kwestja wielka, czy Izba wyższa przystanie na liczby ustanowione, lub czy się przychyli na stronę rządu choć częściowo. Dotychczas widzieliśmy prawie zawsze, że w ważniejszych rzeczach te dwa czynniki prawodawcze nie zgadzały się z sobą od razu. Jeśli przyszło do zgody, to nie inaczej jak w formie kompromisowej, która najczęściej rzecz samą do niepoznania zmieniała. Dość przypomnieć prawo drukowe, mianowicie nowellę, która przeszła przez alembik komisji mieszanych obu Izb. Z liczbami jednak trudna sprawa, bo czas mija, a pieniądze potrzebne.

Paryż 6. maja.

(K) Rozeszła się tu wiadomość, iż Cesarz uda się do Tunetu, a jako powód podają zamiar wcielenia i Tunetu do Algierji. Nie ma w tem słowa prawdy. Cesarz objawił był życzenie zwidzenia jednego z pobojo-wisk, na którym Juliusz Cezar zwyciężył Jube. Pobojo-wisko to leży w Tunetańskim.

Jedni gloszą, że cesarz wracając wstąpi do Hiszpanii, inni, że do Civitta-Vecchia. To dragle przedęj stać się może, osobliwie jeżeli szczęśliwe będą układy między Vegezim a papieżem. W takim razie ma i król Wiktor Emanuel przybyć do Civitta-Vecchia aby za pośrednictwem cesarza pojednać się osobiście z papieżem.

W ciele prawodawczem znowu w sprawie organizacji wojskowej opozycja przy głosowaniu miała 64 głosów. Chodziło o pobór wojskowy na rok 1866. Wniosek rządowy 100.000 ludzi; opozycja wniosła 80.000. W rozprawach opozycja dopominiała się głównie o reorganizację armii wedle zasad, które Napoleon I w pamiętnikach swych na wyspie S. Heleny, a Napoleon III w więzieniu w Ham, w *Idées napoleoniennes* rozwinął, to jest powszechnego obowiązku służenia wojskowo, systemu podobnego jaki był w Prusiech, przed zaprowadzeniem bismarkowskiej reorganizacji. Pod bronią byłoby wtedy

we Francji tylko 200.000 wojska w czasie pokoju, lecz w razie wojny Francja miałaby 1,200 000 wojska.

Z Ameryki donoszą, że walka trwa dalej. Nieprawdą jest, aby Johnstone, naczelny teraz wódz Poludniowców, się poddał. Stoi on na czele 60.000 naprzeciw Shermana. Oprócz tego przeszło 50-tysięczna armia Poludniowców zajmuje Texas i Luisianę. Armia ta stoi pod dowództwem generałów Karley Smith, Price i Magruder. Te najtrudniej będzie osiągnąć, bo tam niema ani dróg bitych, ani kolei żelaznych, ani rzek spławnych. Stany te dwa mają 13.000 mil kwadratowych przestrzeni. Stolicą Poludniowców obecnie jest Augusta w Georgii.

Prywatne listy, które morderca Linkolna pisywał do przyjaciół swych, a które teraz rząd washingtonski pochwytał i ogłasza, są najlepszym dowodem że morderstwo Linkolna nie było skutkiem namowy i spisku ze strony południowego rządu, lecz czynem, zupełnie odosobnionym fanatyka obłąkanego.

Kronika

Pożary. Znowu wczoraj popołudniu wybuchł pożar w Brodach. Spłonęło 12 domów. Z dnia 6 na 7 maja w nocy spłonęło także w Hrodence kilkanaście domów.

P. Ludwik Rowidaj, były redaktor Kroniki krakowskiej (z r. 1863) odsiedział właśnie 11. miesięcy więzienia w Krakowie. Skazany pośród tego przez łowski sąd krajowy na 6. miesięcy więzienia za przestępstwa prasowe, datujące się jeszcze od tego czasu, gdy był redaktorem odpowiedzialnym „Gazety Narodowej“ (w marcu 1863) udał się z próbą do tutejszego c. k. sądu karnego, aby mu pomiędzy odsiedzeniem jednej a drugiej kary, dano urlop dla poratowania zdrowia. C. k. sąd tutejszy jednak odmówił. Dziś więc rannym pociągami przystawiono p. L. P. z Krakowa do tutejszego więzienia na dalsze sześć miesięcy.

Z Tarnopolskiego donoszą o następującej strasznej zbrodni: Przed Bożem Narodzeniem, za Tarnopolem zabito żyda z Mikuliniec. Temi dniami koło Darachowa z wody kawalkami ten żyd wypłynął; pokazało się, że niejaki Nanowski, włościanin, który już 3 razy w kryminale siedział — zabił go; zabitego przywiózł do Darachowa i tam go pogocił na kawalki. Z pierśsi porąbanych wyjął płuca i tłuszcza dla gustów złośliwych, a kawalki ciała wrzucił w potok o milę ztamtąd; aż teraz na wiosnę kawalki zabitego żyda i odzieży jego przypłynęły do Darachowa — i przy tej okazji po mowie i miarkowaniu ludzkim wynaleziony morderca, którego uwieziono — gdy i świadkowie zaprzysięgli i on się też przyznał do morderstwa.

W sprawie szkółki przemysłańskiej. W 67 numerze „Gazety Narodowej“ zamieściliśmy korespondencję z Przemysłem o wzorowej troskliwości tamtejszego nauczyciela, który szkółkę przemysłańską z upadku po-

dzwignął. W odpowiedzi na tę korespondencję otrzymaliśmy reklamację, usiłującą zbliżyć twierdzenia korespondenta i zniestawić pochlebnie wspomnianego nauczyciela z Przemysłańców. Ponieważ jednak przekonalismy się z akt sądowych, że zarzucane w reklamacji nauczycielowi nadużycia są zmyśnione, i ponieważ wiedzieliśmy, że cała reklamacja jest tylko wynikiem podbechtywania, odmówiliśmy druku w kolumnach „Gazety Narodowej“. Reklamację tę przesłało następnie redakcji „Pracy“, która nie znając prawdziwego stanu rzeczy, zamieściła ją w nr. 32. Otrzymujemy teraz od naszego korespondenta obszerną odpowiedź na tę reklamację, z której to odpowiedzi wyjmujemy najważniejsze następstwa:

„Powiada reklamacja: „Szonowny korespondent jeżeli zechce być kiedyś obecnym przy popisie w szkole naszej, niezawodnie on w niejani tej setki uczniów, którą naprzędce w swoim artykule policzył, ani też tak bardzo zachwalanego porządku nie znajdzie.“ Możemy zaręczyć, iż bardzo często bywalismy na popisie, i właśnie te popisy spowodowały nas do chlubnego zdania o szkole przemysłańskiej. Aby zaś spór nasz nie rozstrzygały słowa, lecz autentyczne dane, pozwalamy oprzeć się na dokumentach urzędowych, o których każdy komu na tem zależy, w archiwach konsystorsjalnych przekonad się może. Itak w r. 1849 liczyła szkoła przemysłańska uczniów 17, w roku 1850 24. uczniów.

Od czasu zaś przybycia terazniejszego nauczyciela w roku 1851 uczniów 67, w r. 1852 70, w r. 1853 92, w r. 1857 109, w r. 1860 110, i tak z każdym rokiem następuje wyżej 100 uczniów, co nawet szematyzm każdego roku potwierdza. Więc cóż? Dalej twierdzi reklamacja: „gdzie nauczyciel gospodarstwem lub innymi sprawami zajęty, tam o żadnym porządku mowy być nie może“; zgoda, gdyby nauczyciel podczas godzin wykładowych gospodarstwem zajmował się, czego mu reklama wcale nie dowiodła. Wypada więc, iż podług niej nauczycielowi po godzinach szkolnych nie wolno zająć się polem, nie wolno acząc się na godziny powtarzalne z działu agronomii udzielić wyjaśnień, waczerpniętych własnym doświadczeniem, nie wolno gospodarować, pomimo, że jak to szematyzm szkolny z r. 1850 przekonuje, dotacje szkolną obok płacy pieniężnej stanowią 4 morgi ornego pola.

Powiada dalej reklamacja, iż „Piotr Z... udał się do nauczyciela, aby swój żal z powodu pokrzywdzenia dziecka przed nim wyraził. Nauczyciel nietylko nieuwzględnił w najgrzeźniejszej sposób przedłożonej prośby, (zapewne z tego powodu grzeźniej, iż przedstawiona była z przerwą wykładu podczas godziny szkolnej) — lecz zbił suplikanta w przytomności dziatwy, że ten od kilku tygodni chory leży.“

Warto przecie, aby medycy nasi przypatrzyli się diagnozie tej choroby. Jest ona w swoim rodzaju jedyna. Zwykle po ciężkim pobiciu, zbitu natychmiast pada na łóżko bolesci i nie wstaje tak długo, póki nie wyzdrowieje; tu stało się odwrotnie, suplikant wprzód jeździł gdzie tylko mógł, ze skargą, a później chorował. — Mówimy więc o ocenę ową słabość lekarza i wydanem przez niego visum repertum. Donosem zaś o poznaniu

Szczepanie B... którego nauczyciel z Przemysła miał wtroczyć do piwnicy i przyczynić się do jego garbs... faktem, którymyby nie wzgardził Eugeniusz Sue do swoich „Tajemnic Paryża“, zdaje się triumfować reklamą.

Gdzież wcale zasad niezgodny a nawet zdrowego rozumu jest możliwym, aby przez zamknięcie do piwnicy komuś garb wyrósł? oraz, aby taki fakt pominięły sądy i rządy? Aby więc i to reklamie nie być dłuźnym, ograniczamy się na wyjaśnieniu, iż zarzut ów był raz komisjonalnie roztrząsanym. Wyrok dotyczący tego faktu do 1. 143 praes. tak opiewa: „Przez śledztwo w tym względzie, tak przez kościelne jako i świeckie władze przedsięwzięte, okazało się, że te skargi były zmyśnione, potwarz, i osobista i dążność tylko na celu mające, ażeby nauczyciela T...., który swemu powołaniu z gorliwością i pilnością odpowiada, i jako prawy człowiek w społeczeństwie ludzkim nieskazitelnego stanowiska zajmuje, u wyższych władz w złom świecie przedstawić.“

Oparzysy więc nie na rozumowaniu, lecz na autentycznych dokumentach nasze twierdzenia, możemy zanadto znużyć naszych czytelników przedstawieniem drobniogiem miejscowego faktu. Musieliśmy to uczynić, aby dać poźnad opinii publicznej, ile zawiesz zwałczad, ile machinacji pokonać, ile oszczerstw, nawet przez pisma publiczne szerzonych znieść musi każda młoda instytucja, mianowicie każda do podwignienia oświaty ludowej dążąca osobistość. — Podniesienie więc szkółki trywialnej w Przemysłańcu na większy rozmiar przez mający wejść w życie drugi szkolny oddział, wyjednanie pomocniczego nauczyciela i stosowniejszej dotacji dla miejscowych nauczycieli, wymagało Słetniego trudu i zwalczenia rekursów konkurującej gminy przemysłańskiej dekrétami dotyczącej władzy obwod. l. 1269. Wysokiego c. k. namiestnictwa l. 61334 r. 1862 i t. d. — Ze gmina miasta Przemysłańca przez swój upor, podniecany przez doradców a la reklama w czasopiśmie „Praca“ nr. 33 wystawiła i wystawia się na ciągłe i niepotrzebne wydatki, samo się przez się rozumie. Oto obraz wewnętrznych miejscowych stosunków naszych.

Ostatnie wiadomości.

W Brukseli obiegały pogłoski, że król Leopold po przybyciu księcia brabanckiego wyraził zamiary utworzenia rejencji.

Wiadomości z Turynu głoszą o włosko papieżskich układach względem swobodnego powrotu włoskich biskupów do swych stolic. Papież obowiązuje się polecić wracającym wierność i posłuszeństwo wobec nowego rządu. Obsadzenie opróżnionych stolic biskupich wstrzymano z powodu żądań włoskiego rządu, który życzy sobie zmniejszenia liczby biskupstw. Zresztą nie ma żadnych ważniejszych szczegółów w rokowaniach między Rzymem a Włochami. Rząd włoski zataja je jak widać, troskliwie, aby nie wywołał opozycji w kraju. Za to pospiesza urzędowa Gaz. Wenecka

z podaniem szczegółów, według których podstawi układow mają być następujące: Król przedstawiać będzie papieżowi nowych biskupów dyceccji lombardzkich i piemonckich, jak to się od Mikolaja V. zawsze działo. Papież będzie mianować bezpośrednio biskupów w Romanii, Marchii i Umbrji, a zarzem i biskupów w Toskanie, Neapolu, Parmie i Modenie. Zdebronizowani księżata uwiadomiani będą w drodze urzędowej o każdym mianowaniu i o wszystkich co stolica apostolska w tym względzie uczyni. Nowi biskupi uwolnieni będą od przysięgi i od prawa królewskiego zatwierdzenia. Wyrznięni biskupi powrócą do swych stolic, a rząd odda im administrację ich dóbr. Biskupi obejmą jak dawniej kierownictwo seminarjów bez wpływu rządu. Na to wszystko zgodzili się rządy Rzymu i Włoch — zapewnia urzędowa Gazeta Wenecka. Vegezzi traktował zawsze bezpośrednio z Antonellim i utrzymywał ustawiczną korespondencję telegraficzną z królem i Lamarmora.

Austria uznała wreszcie zasadę samorządu narodowego. Oto istotna treść artykułu, który zamieściła nadworna La France d. 6. b. m. z powodu, że Austria okazała gotowość przyznac Stanom szląwickim udział w rozstrzygnięciu przyszłości księstw. Pod tytułem: „Zasada tryumfująca,“ pisze ten dziennik, co następuje: „Nie pytamy tu, w jaki sposób i mocą jakiej ustawy, Stany księstw będą zwołane; są to pytania podrzędne, o które mniej się troszczymy, aniżeli o zasadę, która niemi kieruje. Zasada ta jednak w tem zawiśla, że zwycięzcy Danii uznali potrzebę zapytać ludność, chcąc jej nadać nowego panującego i nowe instytucje. Bez wątpienia odwołanie się do głosowania powszechnego byłoby najlepszym środkiem do ustanowienia w księstwach silnej i trwałej władzy rządowej; trudna wszakże nadzieja, aby Prusy i Austria uświeciły dobrowolnie tę doktrynę. Pomimo to postanowienie ich jest niemniej ważnem. Śmiało rzec można, że jest to tryumf idei francuskiej, polityki francuskiej.“

Londyńskie dzienniki, nieprzejazne dawniej Póńocy, umizgają się teraz do niej po pokonaniu Poludnia. Daily News zaleca rządowi wydać rozkaz wszystkim portom angielskim, aby nie dały wypłynąć żadnemu południowemu okrętowi, gdy bowiem Stany południowe nie posiadają już żadnego portu, więc żadne państwo neutralne nie powinno im przyznawać prawa prowadzenia wojny na morzu. Generał Sherman zawarł rozejm, aby wyje dnać amnestję dla wszystkich armij Poludniowych. Johnson nie zgodził się na to i nakazał bezwzględne wznowienie walki. Generał Grant przybył do Raleigh i objął dowództwo nad ruchami przeciw Johnstonowi.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Sprawozdanie lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej względem tariff przemysłowych kolei żelaznych. (c. d.)

Artykuły gospodarskie.

f) Wywóz owiec jest przy wysokim frachcie, mianowicie 3 centy od sztuki i mili przy oddaniu najmniej 20 sztuk, niepodobnym, a opłaciłby się przy niższej cenie taryfowej równie dobrze, jak ogromny wywóz bydła rzeźnego, gdy tymczasem teraz przy stanie owiec, liczącym 325.000 w okręgu Izby, idzie rocznie 60.000 sztuk w Zyscu, Kuttach i Kossowie na wytapianie łożu, co oczywiście mniejszą korzyść przynosi, niż gdyby używano owiec do produkcji mięsa.

Wywóz owiec na kolej Karola Ludwika liczył w roku 1861, 2949 sztuk
1862, 1871 „ „ „ „ „ „
1863, 964 „ „ „ „ „ „
szła się co roku i nie miał żadnego znaczenia.

Zatem tylko za znizeniem opłaty taryfowej na jeden cent od sztuki owcy i mili, mogłyby raj i kolej także przy tym artykule znaleźć pożądaną korzyść.

g) Transport drzewiny, rzeźnego bydła, mięsa, masła, smalcu, słoniny, sera i rozmaitych wiktualjów wynosi na kolej Karola Ludwika w latach 1861—1863 w przecięciu 26.089 cetr. cl., a byłoby przy znizeniu opłaty taryfowej na korzyść produkcji, konsumcji i przedsiębiorstwa kolei niezmiernie się ożywił, jeżeli tylko weźmie się na uwagę potrzebę stolicy, która w r. 1864, potrzebowała jej 10.578.042 sztuk

„ drobin 355.128
„ masła 9,088 cetr. cl.
„ sera 9,517 „ „
„ ryb 4,206 „ „

Dla tych więc pod g) wymienionych artykułów, od których opłaca się teraz także dodatek ażja, byłoby pożądanem znizenie opłaty taryfowej z 2% cent. na 1 cent od cetrnara i mili.

Artykuły nawozu.

Przy tych dla gospodarstwa wiejskiego nader ważnych artykułach wypada nadmienić, że tylko jak najtańszy transport może zapewnić ogromny ich obdyt, co ze względu na wielką ich potrzebę dla obszaru 2.535.077 morgów i 133 sążni roli i gruntów ogrodowych w okręgu Izby, a oraz ze względu na ilość nawozu zwierzęcego przy staniu bydła, liczącym 1.067.144 sztuk, nie potrzebuje żadnego dalszego wyjaśnienia.

Sól nawozowa, gips nawozowy, guma i t. p. znalazłoby wielki obdyt, gdyby tań transport przyczynił się do tego.

Dla artykułów nawozowych byłoby przeto nietylko w interesie produkcji rolniczej, ale oraz z wielką korzyścią koleji i z szerszego punktu widzenia na nieznaną cenę tych artykułów pożądanem ustanowienie opłaty taryfowej na 1/2 centa od cetrnara i mili.

2. Produktu górnicego.

a) Produkcja węgla kamiennego wynosi w okręgu Izby w przecięciu rocz. 178.952 cetr. cl., przyczem nadmienić wypada, że dla zbyt małego zysku zawieszono roboty w kopalniach w Glińsku, w Kamionce wolońskiej i w Potelczu.

Na całej przestrzeni kolei Karola Ludwika przewożono w latach 1861 do 1863., przeciętnie 31.093 cetr. cl. węgla, któryto

nieznaczny rezultat pomimo niezbędnej potrzeby tego materiału dla fabryk, a nawet dla samej kolei, da się tylko drożym transportem jego wytłumaczyć.

O znizeniu taryfy węgla była już kilkakrotnie mowa, jeżeli kolej Karola Ludwika nie znizy jej na pół centa od cetrnara i mili, może potradad zupełnie jego transport. Pominąwszy jednak straty kolei, jest węgiew poruszającym czynnikiem prawie wszystkich galezi przemysłu. Kolej Karola Ludwika przytłumiła jednak w swej mądzości przemysł rozwijający się, który drugiej strony byłby jej znowu przyniósł korzyść transportem swego produktu w kierunku ze wschodu na zachód, i tym sposobem mógł się stopniowo powiększać.

Drzewo, jako paliwo, nie może być z wielu powodów podstawą większego i wielostronnego przemysłu, gdyż nietylko wartość jego jest zanadto zmienna, ale nadto potrzeba wkładać zbyt wielki kapitał w zasoby drzewa, ponieważ zle drogi i brak robotnika, z powodów zajęć gospodarskich, trudniąją częstokroć na długi czas dowóz jego, a z kapitałem wydanym na czas drzewa można by nieraz przedsiębrać inny rodzaj przemysłu.

Jeszcze przed otwarciem przestrzeni kolei ze Lwowa do Przemysła, przedstawił pewien przemysłowiec lwowski radzie administracyjnej kolei Karola Ludwika, że taryfa węgla od Krakowa powinna wynosić pół centa od cetrnara i mili, jeżeli kolej chce liczyć na transport węgla, przyczem wnioskodawca udowodnił twierdzenie swoje porównawczem zestawieniem wartości materiałów opałowich, opierając się przytem na ich wydatności. Rzeczona rada administracyjna oświadczyła się jednak za opłatą jednego centa, z czego wynika, że prócz kilku pojedynczych zamówień na próbe, nie nastąpił wcale transport węgla wielkiej ilości.

Wypada zatem z wielu względów, a mianowicie dla pomysłowego rozwoju naszego przemysłu fabrycznego, życzyć sobie usilnie, ażeby za przykładem Prus, które dla węgla mają taryfę fenikową, także kolej Karola Ludwika zaprowadziła dla transportu węgla opłatę taryfową pół centa od cetrnara i mili.

Takiej samej opłacie taryfowej powinien podlegać także torf, gdyż tylko przy jak najtańszym cenie frachtowej mogą nasze pokłady torfowe, w tych czasach prawie nie nie wyzyskiwane, spodziewać się lepszej przyszłości i wystąpić jako popierające czynniki naszego przemysłu.

d) Do powyższej 2. grupy przemysłu uważa Izba za stosowne zaliczyć także olej ziemny czyli naftę, wosk ziemny i t. p. W tej chwili zasada się na tych artykułach najwięcej przemysł Galicji, który jedynie dla tego znosi dotąd wysoką cenę frachtu, ponieważ jest jeszcze w początkach swego rozwoju i przeto nie potrzebuje szukać dla siebie dalszych obszarów obdytu. Potrzeba jednak tylko znajomości rzeczy i przedmiotu, nie zaś ducha prorocznego, ażeby przewidzieć, że już w najbliższych latach powiększą się dziesiętkrotnie dzisiejsza produkcja nafty, jeżeli w ogóle będzie można rozszerzyć obszar obdytu, jaki już dziś istnieje, jednakowoż z powodu wysokiej ceny transportu pokrywanym była nie w Galicji, lecz produktem amerykańskim. Handel nie da się monopolizować, kupuje on tam, gdzie może się zaopatrywać najlepiej i najtaniej. Dotąd otwartą jest dla naszej nafty i jej produktów tylko targowica w Austrii i w malej części Szlązka pruskiego.

Nizkie opłaty frachtowe na kolej żelaznej i to nietylko na kolej Karola Ludwika, ale także na innych kolejach austriackich, podniosłyby nadzwyczajnie produkcję nafty, która mogłaby rozszerzyć się nieskończenie, gdyż formacja nafty ciągnie się nieprzerwanym łańcuchem od kołomyjskiego aż do sandeckiego obwodu, a przecież dotąd tylko w Boryslawiu, Schodnicy (powiat drohobycki) i Bóbrce (między Krosnem i Duklą) jest produkcja jej cokolwiek znaczniejsza.

Administracja kolei żelaznych potrzebuje tylko we własnym interesie postawić się na stanowisku kupieckim i z wyrachowania znizyć swoje opłaty frachtowe, ażeby zapewnić sobie prawdziwą korzyść, niezapominając przytem, że już dzisiejszy petroleum amerykański dla taniego przewozu morzem i niskich tariff na północno-niemieckich kolejach żelaznych ma także i w Austrii swoją targowicę. Transport morzem kosztuje bowiem od beczki (2.000 fut. cl.):

Z Nowego Jorku do Liverpoła 20 szylingów = 10 zlr. w srebrze, z Nowego Jorku do Hawru 25 franków = 10 zlr. w srebrze, z Nowego Jorku do Bremy 22 szyl. 6 pen. = 11 zlr. 50 cnt., z Nowego Jorku do Hamburga 20 szyl. = 10 zlr. w srebrze, z Nowego Jorku do Antwerpii 25 szyl. = 12 zlr. 50 cnt.

Transport jednego cetrnara petroleum kosztuje zatem z Nowej Jorku do Antwerpii 66% centów, gdy tymczasem fracht jednego cetrnara nafty ze Lwowa do Krakowa (45% mil) na kolej Karola Ludwika wynosi jeden zlr. w. a.

Oprócz tanych północno-niemieckich kolei żelaznych wiodą z Bremy, Hamburga i Antwerpii gościeńce wodne aż w głąb Niemiec; i tak na przykład Kosztuje transport wodny z Hamburga do Wrocławia podług stanu wody 7% do 10 srebrnych groszy. Przewóz zaś wodą bywa przy artykułach, mających małą wartość a wielką wagę, zawsze używany, jeżeli tylko dla zbyt wielkiej posuchy nie staje się niepodobnym. Przy użyciu transportu wodnego kosztuje przewóz z Hamburga do Wiednia mniej niż ze Lwowa do Wiednia, a różnica przy użyciu gościńca wodnego z Hamburga do Pragi jest o wiele jeszcze znaczniejsza, niż ze Lwowa do Pragi.

Nie potrzeba sądzić, że petroleum doszło już dzisiaj do największej ilości obdytu. Dopokąd materiały oświetlenia miały wielką wartość, skąpano z ich używaniem i tylko zamożniejsza klasa przyzyczajala się do miernego oświetlenia. Ale odkąd materiały oświetlenia stały się tańszymi, postąpiło lepsze oświetlenie już do klas mniej zamożnych, a w miarę wyższego stopnia wykształcenia wejdzia ze światłem duchowem także lepsze oświetlenie aż do chaty włościanina.

Do niczego nie przywyka człowiek tak łatwo, jak do dobrego oświetlenia, i przyzyczajalszy się raz do niego, obeckie się przedź bez wielu innych rzeczy niż bez tego.

Co do ceny zaś i obfistości światła, nie może już teraz żaden inny materiał iść w zawody z petroleum, a na przyszłość nie będzie mógł zbyt szmieć twierdzenie, że przy rozległych stosunkach formacji nafty w Galicji, może transport tego artykułu dla kolei Karola Ludwika stać się tak ważnym, jak rzadko który inny; ale dziecic, jeżeli ma się rozwijać silnie i zdrowo, musi być należycie pielęgnowano i żywione.

Cała produkcja nafty i wosku ziemnego wynosi teraz w okręgu Izby do 200.000 cetrnarów rocznie, z czego odchodzi 50.000 cetrnarów w stanie surowym do rozmaitych prowincyj monarchii dla destylacji lub dalszej fabrykacji, a 150.000 cetrnarów bywa przerabianych w fabrykach krajowych. Te fabrykaty krajowe wynoszą 135.000 cetrn., z których 125.000 cetrn. wysyłano koleją, resztę zaś konsumowały po części Galicja, a po części królestwo Polskie.

Biorąc tedy na uwagę smutny rezultat, że pomimo rozległej formacji nafty w naszym kraju, pomimo ogromnej konsumcji tego artykułu w ogóle i wielkiej przyszłości, jakiej bez zaprzeczenia mogłaby oczekiwać ta galeź przemysłu, przecież od kilku miesięcy dla konkurencji amerykańskiego petroleum zawieszili niektóre destylacje nafty swoją czynność; — spowodowaną jest Izba w obec doowiedzonego faktu, że tylko wysoka opłata frachtowa stoi na przeszkodzie rozwojowi tego przemysłu, wyrazić naglące życzenie, ażeby na wszystkich kolejach Austrii postanowiona została dla nafty i jej produktów opłata frachtowa na jeden cent od cetrnara i mili.

Wiednie 6. maja. Zboże. Na dzisiejszej giełdzie zbożowej rozwinęły się bardzo żywe interesa, głównie pod wrażeniem doniesień o złym stanie zasiewów. Pszenicę kupowano o 10 cent. drożej na miaręczyce 88 futw. 3.55—3.80 loco Wiednia. 89 futwa 3.58—3.65 loco Bacza, banacką 88 futw. loco Raba 3.50—3.70, baczka 86—87 futwa 3.30, ogółem z rąk do rąk przeszło około 60.000 miaręczyce. Zyto mało wprawdzie miało obrotu, ale ceny się nie zachwiały 81—88 futw. loco Wiednia 265, owies bardzo był wzięty i donaż podwyżki o 8—10 centów. 48 futw. loco transitu 1.56, 50—51 futw. 1.63—1.72. Mąka parowa doznała także podwyżki, młyn ebunefurcki podniósł ceny o 1/2 zlr., inne młyny pują zapewne za jego przykładem. Pazenica: cesarska i grysk nr. 0 9.50 do 10.75, piekarska nr. I. 8.75—10 zlr., muntowa nr. II. 7.50—8.50, bułkowa nr. III. 5—6.25, bułkowa nr. IV. 4—4.75, posiednia nr. V. 3—4 zlr., żytnia przednia nr. 0 5.25 do 6.50, biata nr. I. 4.25—5.25, ciemna nr. II. 3.25—4.25.

Wiednie (Targ na woty). Przypędzono na dzisiejszy targ wotów galicyjskich 888, węgierskich 1724, niemieckich 189; razem 2801. Sprzedano galicyjskich po 20%, do 22%, za cetrn., węgierskich po 19—23 za cetrn. Do Paryża zakupiono 150 szt. ciężkich węgierskich i niemieckich. J. Krzysztowicz.

Część urzędowa.

Obwieszczenie. Dyrekcja galic. Towarzystwa kredytowego wypowiada w terminie sześciomiesięcznym następujące kapitały: 1) 7033 zł. 51%, kr. a. w. na dobrach Iskrzynia w Sanockiem; 2) 5999 zł. 65 kr. a. w. na dobrach Rozupiec z przyległościami Brzesko w Sanockiem; 3) 6452 zł. 84%, kr. na dobrach Lubla w Tanowskiem; 4) 2112 zlr. 9%, kr. na dobrach Zawada w Tarnowskiem; 5) 993 zł. 71%, kr. a. w. na dobrach Huta Zielona w Żółkiewskiem; 6) 2737 zł. 86 kr. na dobrach Lwocz w Żółkiewskiem.

Edykta. Sąd obwodowy w Tarnopolu rozpisuje konkura na majątek Gerszona Horowitza. Kurat. masy dr. Schmidt i Blum.

menfeld. Termin 20 czerwca. — Sąd krajowy we Lwowie wiadomiamia Szczególnego dr. Krysztowskiego o nakazie płatniczym na rzecz Samuela Weintrauba. — Sąd powiat. w Mościskach wiadomiamia Szymona i Heleny Miałkowski o pozwie Salomona Ferna szynkarska w Pniukicie. — Sąd obwodowy w Stanisławowie rozpisuje konkurs na majątek Lejzora Regenstreifa. Kurat. dr. Barndach i Maciejowski. Term. 31. sierpnia,

Postągi na kolei żelaznej.

Odchodzą: Ze Lwowa do Krakowa 5 godz. 20 min. wieczór i 5 godzina 20 min. z rana. Z Krakowa do Wiednia 7 godz. z rana, 3 godz. 30 min. po południu; do Wrocławia, do Ostrawy i przez Bogumiu (Oderberg) do Prus i do Warszawy 8 godzina z rana; do Lwowa 10 g. 30 m. z rana i 8 g. 30 min. po pol.; do Wieliczki 11 godzina z rana. Z Wiednia do Krakowa 7 godz. 15 min. z rana, 8 g. 30 m. wieczór. Z Ostrawy do Krakowa 11 g. z rana.

Przychodzą: Do Lwowa z Krakowa 9 godz. 30 m. z rana, 9 g. 30 m. wieczorem. Do Krakowa z Wiednia 9 g. 45 m. z rana, 7 g. 45 m. wieczorem; z Wrocławia 9 g. 45 m. z rana, 5 g. 20 m. wieczorem; z Warszawy 9 g. 45 m. z rana; z Ostrawy na Bogumiu (Oderberg) z Prus 5 g. 27 m. po południu; ze Lwowa 6 g. 15 m. z rana, 2 g. 54 m. po południu; z Wieliczki 6 g. 20 m. wieczorem.

Przyjechali do Lwowa dnia 8. maja. Pp. Głogowski A. z Bojadca, Kolosy L. z Monasterzyski.

Wyjechali ze Lwowa dnia 8. maja. Pp. Kozel M. do Zótkwi, Offenheim W. i Franek A. do Stanisławowa, Bartach H. do Prońc. Gherghel D. do Wiednia, Niesiołowski E. do Białzkowcy, Ohanowicz Z. do Mitwanja, Treter M. do Dźwinjaicza.

Telegrafowany kurs wiedeński.

	W. A.	zlr. ct.
z dnia 9. maja.		
Oblig. długi państwa 5% z 100 gl. m. k.		71.55
Pożyczka nar. 1854 5% z 100 gl. m. k.		76.95
Losy z r. 1860		83.95
Akcje banku narod. na 1000 gl.		802 —
Akcje Towarzystwa kred. na 200 gl.		185.10
London 10 funt. sterlingów		108.80
Dukaty cesarskiej sztuka		5.14
Srebro za 100 zlr. w. a.		106.75

Kurs lwowski.

	Dają	Zadają
z dnia 9. maja	w. a.	w. a.
	zł. ct.	zł. ct.
Dukat holenderski	5.10	5.14
Dukat cesarski	5.11	5.15
Moskiewski półimperjal	8.80	8.93
Moskiewski rubel srebny	1.69	1.71
Moskiewski rubel papierowy	1.41	1.43
Pruski talar kur.	1.60	1.62
Galic. listy zast. w. a.	70.13	70.78
Galic. listy zast. m. k.	73.63	74.38
Galicji, oblig. ind. m. k.	74.88	74.50
Pożyczka narodowa	75.53	76.40
Akcje kolei żel. gal.	207.33	209.67

Skręślono para koni w nocy d. 5. maja 1865 w Głębokich Swirskich, obwodzie Brzeskim, Męcińskiego a to Konia watacha, brudno siwego brecka rzucono bez odmiany, lat 9, miary 14, mocno zbudowany, wartości 110 złr. w. a.

Ogierka ciemno kasztanowata bez odmiany, szeszyt zbudowany, grzywy i opona nieco jasnolajzera, lat 5, nieco garbatego grzbietu, wartości 60 zł. Ktoby powziął o tych koniach wiadomość, raczy przyrzucić i donieść właścicielowi przez ostatnią pocztę w Böbros. 470 1-1

Dra Dromsleina
Woda do umywania.

Ten środek nadobności używa się z niezawodnym skutkiem do usunięcia wszelkiego rodzaju plam na twarzy, piegów, żółtej lub ciemnej cery, zaskórników, przyszyków itd. Utrzymuje skórę białą, delikatną i gładką, nadaje jej połysk aksamienny i zachowuje wyraz twarzy świeży do lat późnych. 471 1-8

Cena jednej flaszki 2 złr. 50 cent., za opakowanie 30 cent.
Prawdziwą dostad można we Lwowie jedynie w aptece Z. RUKERA pod srebrnym orlem.

Elixir przeciw hemoroidom
Dra Tuske.

Ten środek działa szczególnie przeciw cierpieniom hemoroidalnym, zatwardzeniu wątroby, niestrawności, dolegliwościom żołądkowym i spodnich części ciała, jakoteż przeciw zawrotom głowy, i usuwa w najłagodniejszy sposób flegmę i zbytnią żółć, osobliwie może być polecony osobom, których zatrudnienie ogranicza się na ciągłym siedzeniu, albo które nie używają potrzebnej komocji na świeżem powietrzu.

Cena flaszki z dołączonym opisem kosztuje 1 złr. 70 cent. za opakowanie 20 cent.
Główny skład tego środka utrzymuje J. E. Pecher apt. w Temeswarze, dla Gallegi we Lwowie Zyg. Ruker apt. pod srebrnym orlem, w Stanisławowie F. Stecher apt. 473 1-6

L. 11115. Ogłoszenie.

Magistrat król. głównego miasta Lwowa rozpiaje konkurs z terminem do dnia 15. czerwca b. r. na posadę dyrektora budownictwa miejskiego z piacą roczną 2000 złr. i dodatkiem na pomieszczenie w ilości 500 złr. w. a.

To miejsce nadanem będzie naprzód prowizorycznie, lecz po roku, jeśli zamianowany dyrektor w tym czasie uczyni zadost obowiązkom swego stanowiska, nastąpi stabilizacja posady, i natenczas polozone mu będą w służbę tutejszą wszystkie lata poprzedniej służby o. k. rządowej lub innej służby, czy to publicznej czy prywatnej, w której nabył prawa do emerytury; a co do wymiaru pensji wysłużonej jako też zaopatrzenia dla rodziny, wejdą w dany ranie w zastosowanie przepisy, wydane w tym przedmiocie dla c. k. urzędników rządowych.

Ubiegający się o tę posadę zechcą w terminie wyznanonym przedłożyć podania w drodze władzy przełożonej, lub jeśli nie zotają w związku służby, na ręce zwierzchności miejscowej, do przysięgłego magistratu miasta Lwowa i załączyć dowody: co do miejsca urodzenia, wieku, religii, odbytych nauk technicznych, specjalnego, teoretycznego i praktycznego uzdatnienia we wszystkich trzech gałęziach budownictwa, mianowicie w architekturze, konstrukcji dróg i mostów i w budownictwie wodnem; niemniej dotychczasowej służby lub samostatnego zatrudnienia i robot wykonanych w jakimkolwiek zawodzie technicznym; nakoniec dokładnej znajomości języków krajowych, szczególnie polskiego, tudzież niemieckiego.

Przy tem obsadzeniu będą zarazem zatwierdzone podania pp. kompetentów wniesione tu w skutek konkursu ogłoszonego pod d. 13. maja 1864 do l. 12324. 469 1-3
Lwów dnia 25. kwietnia 1865.

Narzędzia ogniowe.

Podpisany ma zaszczyt szanownych właścicieli domów zawiadomić, iż sprzedaje wszelkie narzędzia ogniowe, okazy, drabiny, szkadzie na wodę i t. d. jak najtaniej. Wszelkie zamówienia uskuteczniąją się jak najprędzej. 469 1-1

Wojciech Suchanek,
pod liczbą 2027., ulica Stej Anny naprzeciw Brygidek.

EAU DES CORDILIERES Woda z gór Kordylierów podług recepty chińskiej. Środek niezawodny, usmierający w jednej chwili najgwałtowniejszy ból zębów; uprzedza próchnienie kości i wstrzymuje dalsze próchnienie zębów, które paść się już zaczęły. Cena buteleczki 3 i 5 franków. Dostad można w Paryżu na ulicy Rivoli Nr. 33, we Lwowie w aptece Zyg. Rukera, dawniej Tomanka. Cena flaszeczki 1 złr. 80 cent.; za opakowanie 20 cent. 19 7-25

Rurki przeciw astmie aptekarza
Levasseur

leczą rychło i niezawodnie usunę porczywaze astmy. — Dostad można w Paryżu u wydawcy na ulicy de la Monnaie 19, we Lwowie w aptece Zyg. Rukera dawniej Tomanka. Cena 2 złr. w. a. 861 4-9

Das von der Redaktion der Lotterie-Zeitung herausgegebene

Lotto-Diagramm

wird allen Lotto-Freunden bestens angerathen. — Dasselbe gründet sich auf die einzige mit Vortheil zugängliche Seite der kleinen Lotterie, und ist der damit zu erzielende Erfolg unübertrefflich sicher. Preis sammt Zusendung pr Post 5 fl. 60 kr. ohne 5 — zu beziehen durch die

Administration der Lotterie-Zeitung, Wien Mariabhilf Wallgasse 444 3-6 Nr. 19.

OGŁOSZENIE.

Mam zaszczyt podać do wiadomości Szanownej Publiczności, że w mieście Monachium utworzoną została

Fabryka papierosów Polskich
pod firmą:
TEOFIL GNUTKIEWICZ.

Wyroby takowych uskutecznią z tytoniów dobrych zagranicznych rozmaitego gatunku, na sposób papierosów Polskich i Ruskich po cenie niższej; — kupującym zaś w masie ustąpionym zostaje stosowny rabat. Zyczący takowych nabyć, mogą zgłosić się do podpisane go, który wszelkie zlecenia i komisy z jak największą akuratacją i pospiechem zaitwład będzie.

Teofil Gnutkiewicz, Sendlinger-Gasse Nr. 72-73 w Monachium.

ZAKŁAD ZDROJOWY
w Bardyjowie w Węgrzech
otwartym będzie dnia 1. czerwca.

Ze swoich wiele zbawionych skutków już od wieków sławna, do picia bardzo przyjemna alkalizno żelazista szczawa Bardyjowska, zajmuje jak wiadomo jedno z pierwszych miejsc między wzmacniającymi zdrojami żelazistymi i używa się do picia i kąpieli: w niedokrewności, osobliwie w blednicy; w rozlicznych wadach części płciowych niewieściech, pochodzących z osłabienia; w chorobach żołądka i jelit; w chorobliwej tkliwości nerwów; w zolzach; w chorobach pęcherza moczowego i nerek i t. p.

Zdrowisko Bardyjowskie ma około 400 pokojów mieszkalnych, utrzymuje dwie restauracje, muzykę i różne gazety, i zaleca się przy wszelkich wygodach nadzwyczajną taniością. Poczta listowa i osobowa z Tarnowa i Przemysła idzie na Duklę do Bardjowa, gdzie także biuro telegraficzne istnieje.

Zeszłego lata odwiedziło to zdrowisko 818 osób, po największej części polskiej narodowości.

Opiekę lekarską powierzoną ma już od kilku lat fizyk zdrowy, Dr. medycyny, chirurgii i akuszer B. Wolan. 466 1-2

Od zarządu Zakładu zdrojowego w Bardyjowie.

Niniejszem podaje się do powszechnej wiadomości, iż nowo zbudowany w roku zeszłym

Dom gościnny w Krynicy,
pod godłem
miastem Warszawą 474 1-1

zaopatrzone co do wszelkich wygod, na wzór zagraniczny urządzone, z dniem 1. czerwca b. r. otwartym zostaje.

Zamówienia na pomieszkania uprasza się nadsłać za listami frankowanymi do 1. czerwca b. r. do właściciela pod adresem: „STANISŁAW RAWICZ, w Sokalu w obwodzie Żółkiewskim;“ później zaś do Zarządu tegoż domu w Krynicy, przy której to sposobności wszelkie wyjaśnienia na zapytanie z uprzejmością udzielane będą.

Podpisany otrzymał znowu świeży transport nasion:

Angielskiego Reigrasu
korzec po 15 złr.
Francuzkiego „
korzec po 12 złr.

Niemniej poleca podpisany nasiona wymienione w rozszanym katalogu, a mianowicie: Buraki pastewne i cwikłowe, lucernę francuzką, nasienie drzew tesusnych, Turnips i t. d. 418 5-14

Karol Neumann,
przy placu Marjackim pod l. 361.

Stefan Mann
fabrykant broni

i wyrabiający nowe uprzywilejowane rewolwery w Wiedniu Stadt, Kohlmarkt Nr. 14, poleca po najsłabszych cenach fabrycznych swój wielki skład **dubeltnwek** kapełowych, **sztuców** tyrolskich do polowania, do tarczy i rewolwerowych, **strzelb** do przedkiego nabijania, iglicowych, lefoszówek i lankastrowek; wszelkich gatunków **pistoletów**, **rewolwerów** z podwójnym ruchem w 4 numerach, od wielkości kieszonkowej, aż do kalibru wojakowego.

Również przyjmując zamówienia na wszelką powyż wymienioną broń podług dokładnego polecenia aż do najwykwintniejszego urządzenia, z wzięciem za każdy swój wyrób. 403 3-26

Lubin (Lupinus)

nasienie strączkowe, w gospodarstwie bardzo szacowane tak na pognój zielony, jako też na paszę sprzedaje cenar po 10 złr.

ANTONI HORN,
handel korzenny i nasion we Lwowie. 408 6-6

FOSFORAN ŻELAZA
P. LERAS DOKTORA UMIEJĘTNOŚCI

Nie ma środka żelazistego tak starannie i dokładnie przygotowanego jak Fosforan Żelaza w płynie p. Leras, doktora umiejętności w Paryżu. Dla tego to najstarszym lekarzom na całej kuli ziemskiej przyjęli ten środek, jako niemający sobie równego przeciw blednicy, limfatyzmowi, cierpieniom żołądka, trudnemu trawieniu w wieku krytycznego przejścia u kobiet, brakuw miesięcznej regularności, upławom i mozołnemu powrotowi do zdrowia, gorączkom złośliwym ubytkowim krwi. Produkt ten farmaceutyczny leczy bardzo prędko wszystkie powyższe choroby; skuteczność jego sprawdzona w szpitalach, uznana również została przez towarzystwa i akademie lekarskie jako środek zachowawczy przeciw chorobom epidemicznym i w ogóle utrzymujący zdrowie w normalnym stanie. Jest to jedyny preparat żelazisty, który znieść może najbardziej żołądek; nie sprawia on nigdy zatwardzenia i nie czyni ust ani zębów.

Dostad można we Lwowie w aptece **ZYGMUNTA RUKERA.** 12 18-21

Uwiedomienie.

Wielki skład niżej wymienionych towarów
będzie wyprzedany zszagwszy od 28. kwietnia, póki zapas wystarczy
z opuszczeniem 50 0/0
pod gwarancją za towar czysto płócienny i rzetelną miarę.

NADZWYCZAJNEJ DOBROCI I TANIOSCI!

Płótno lniane ciężkie na prześcieradła, kałesony, sztuka 30 łokci, łokieć szerokości po 1 złr. 50 cent. w. a.

Płótno prawdziwe rumburskie na koszule damskie z przędzy rzonej, sztuka 30 łokci tylko po 12 złr.

Weby Bielfeldskie osobliwie na posiedzie, czysto lniane, sztuka 40 łokci po 13 złr. 50 cent.

Weby z przędzy bielonej sztuka 50 łokci 5/4 szerokości, na murawie bielone po 18 złr., lepaże po 21 złr.

Weby rumburskie i holenderskie z przędzy rzonej: 5/4 szerokości, sztuka 50 i 34 łokci, tylko po 24, 28 i 35 złr.

Płótna kolorowe sztuka 30 łokci po 8 złr. sztuka 30 łokci lepaże po 10 złr.

Eleganckie ubiory płócienne dla prywatnych i wojskowych.

Z drellichu płóciennego kompletny ubior tylko po 2 złr. 50 cent. kompletny ubior w lepszym gatunku tylko po 4 złr.

Z czynowatego płótna kompletny ubior tylko 2 złr. 75 cent. kompletny ubior Talla russia tylko 4 złr. 25 cent.

Adres: Kais. königl. landesbefugte **Leinenwaaren-Fabriksniederlage** in der Leopoldstadt, Taborstrasse Nr. 6 und 8 „zum WEISSEN ROSS“ in Wien.

Zlecenia z prowincji za przesłaniem gotówki proszę przesłać w języku niemieckim. 401 3-3

Inseraty gazetowe
do wszystkich dzienników wszystkich krajów
przyjmuje i uskutecznia z policzeniem cen oryginalnych zawsze iunktualnie i z dyskrecją

Ekspedycja Ogłoszeń gazetowych
Haasensteina i Voglera w Wiedniu. *)

Expedition für Zeitungs-Annoncen
VON
Haasenstein et Vogler in Wien
Stadt Wollzeile Nr. 9.

(Filia firmy Haasenstein et Vogler w Hamburgu i Otto Molien w Frankfurcie nad Menem).

Biuro następcza Panom insceującym uszczędnienia porta i zabodu, a przy większych zamówieniach zwykły rabat. Dowody przysyłają się na żądanie. Wykaz gazet w każdym nowem wydaniu podług zmian tymczasem następujących bezpłatnie i franko. 422 2-2

*) Biuro to przyjmuje także od kilku lat już w Hamburgu i Frankfurcie nad Menem ogłoszenia dla „Gazety Narodowej“.

OGŁOSZENIE
BANKU ANGLO-AUSTRJACKIEGO.

Pierwsze ogólne zgromadzenie akcjonariuszów banku anglo-austrjackiego na posiedzeniu swem z dnia 2. maja 1865, uchwaliło proponowany przez radę zawiadowczą rozdział zysku za rok 1864, w skutek czego nastąpić ma wypłata pozostałej z czystego dochodu pokryć się mającej kwoty:

Wypłata ta nastąpi w kwocie:

3 złr. 30 cent. w srebrze lub wedle kursu dziennego w głównej kasie banku anglo-austrjackiego we Wiedniu lub we lilii tegoż we Lwowie,
6 szil. 5 pence w kasie banku anglo-austrjackiego w Londynie,
2 talary 6 gr. prusk. wal. u bankiera Mendelssohn et Comp. w Berlinie,
3 złr. 40 cent. waluty połud. niem. u bankiera Gruneluis et Comp. w Frankfurcie nad Menem, bez jakiegokolwiek potrącenia i za ostępowaniem znajdujących się w rękach pp. akcjonariuszów certyfikatów.

Dyrekcja ma zaszczyt uwiadomić o tem pp. akcjonariuszów z tym dodatkiem, że wymienione certyfikaty okazane być mogą zszagwszy od dnia dzisiejszego we wszystkich wyżej powołanych miejscach wypłaty. 472 1-1

Wiedeń 4. maja 1865.
Dyrekcja.

Każdy przystąpić może do towarzystwa niepotrzebując szukać towarzyszy.

Urządzone przez niżej podpisanego

TOWARZYSTWA GRY

znalazły już licznych uczestników.

Wkładka wynosi 4 złr. kwartalnie lub 1 złr. miesięcznie (po wkładce i kwartalnej raty). Grywa 18 członków mogą towarzystwa z 18 kartami udziału na 20 losów w 37 cygleniach urzędowych i prywatnych i otrzymując część wygranej, jeżeli jakoby wypadła, nawet po spłaceniu pierwszej raty. Po wypłacie 25 rat kwartalnych na jedną kartę udziału stają się wszystkie losy własnością 18 członków. Przy pierwszej racie wynosi stempel 68 cent.

Oprócz tego urządzielę następujące towarzystwa gry.

Oddział II. 20 pół-losów z r. 1864 pośród 10 uczestników z 21 miesięcznymi ratami po 5 złr., stempel 1 złr. raz na zawsze.

Oddział III. 10 losów kredytowych pośród 10 uczestników z 24 miesięcznymi ratami po 7 złr., stempel 1 złr. 30 cent. raz na zawsze.

Oddział IV. 10 pół-losów z r. 1864 i 10 losów Rudolfa pośród 10 uczestników z 30 miesięcznymi ratami po 2 złr. 50 cent. i stempel 68 cent. raz na zawsze.

Podczas wypłaty gra się na wszystkie losy wspólnie. Po całkowitej spłacie otrzymuje każdy uczestnik oddziału II. 2 oryginalne pół-losy z r. 1864, a każdy uczestnik oddziału III. jeden los kredytowy, a oddziału IV. pół losu z r. 1864 i jeden los Rudolfa, których serie i numera w karcie udziału wymienione będą.

Blizsza wiadomość w programach, które na żądanie bezpłatnie udzielam.

O. M. BRAUN, bankier we Lwowie.

439 1-0

Z prowincji mogą raty także w przeciągu 14 dni po terminach być wpłacone.

Szczególnie dobre i tanie zegary

SKŁAD ZEGARÓW
Zasobny, od wielu lat zaszyony
M. HERZA zegarmistrz w Wiedniu
Zwettelhof, Stefansplatz Nr. 6.
Zegarki kieszonkowe najnowsze.

Józ. Teigischer i Veider
polecają P. T. Szanownej Publiczności swój
wielki skład fabryczny
Kapeluszów słomianych
najnowsze fasonu, hurtem i pojedynczo po najumiarkowanych cenach.

Najnowsze wielkie losowanie pieniężne
wolnego miasta Frankfurtu n. M.
nastąpi dnia 24. maja.
To losowanie zawiera 14.800 wygranych i 11 premii w zlr. 200.000, 100.000, 50.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, 12.000, 10.000, 6.000, 5.000, 4.000, 3.000, 14 po 2.000, 117 po 1.000 i t. d.

CES. KRÓL. UPZYWIL.
Tryesteńskie Towarzystwo zabezpieczenia
pod firmą:
ASSICURAZIONI GENERALI
największy austriacki zakład zabezpieczenia,
posiadający fundusz poręczający przeszło 20 milionów zlr. w. a.

Płocienny i Bławatny Handel
polecą świeży transport
płócien i bielizny stołowej
również wszelkie.
do tego handlu należące towary
po nadzwyczaj niskich cenach.
Pod złotym Lwem

SLAWNY BALSAM WETORINIEGO.
Ten niezrównany, przez różne Towarzystwa dokonał próbowany i dla szkodliwej skłonności w rozmaitych chorobach od lat wielu w kraju i za granicą używany środek, bez reklam i przechwałek z każdym dniem niezobowiązującym i poszukiwanym się staje.

Do pana dentysty Poppa!
Paska WUDE ANATEMINOWA
DO UST rozbiłam i znalazłem ją
jak najlepszą do polecenia.

Nakładem Karola Wilda we Lwowie
wyszła i rozeszła została wszystkim tym,
którzy przedpłatę złożyli
DZIEJÓW POLSKI
podług ostatnich badań spisanych przez
Józefa Szujskiego
Tomu IVgo pierwsza połowa.

Uniwersalna maść gojąca.
Jako środek uzdrawiający od wielu lat
powszechnie uznany jest tak zwana
Maść cudowna,
która już to jako plaster przyłożona
na piersiach lub między łopatkami,

CEMENT
Portlandzki
jest każdego czasu do nabycia we Lwowie
pod liczbą 195 miasto.
Beczka po 9 zlr. w. a.

BANDAŻ
Elektro-Medyczny.
Wynaleziony przez braci Marie,
doktorów w Paryżu zamieszkałych na
ulicy dell'Arbre Sec Nr. 8, za który
otrzykali brevet na lat 15, leczy radykalnie
wszelkiego rodzaju raptury.

ESSENCJA
Salsaparyli Colbert.
Jeden z najdawniejszych i najskuteczniejszych
środków roślinnych, krew
czyszczących w chorobach sekretnych,

Zaświadczenie.
Zona moja używając od dwóch
przeszło lat wszelkie za poradą lekar-
ską przepisane maści do zagojenia ran
skrofulicznych, zaczęła ostatecznie
używać Maść cudowną - i z tak zba-
wiennym skutkiem, że po użyciu trzech
kawałków tejże Maści, rany zupełnie
pogojone zostały, i wszelkie ślady ta-
kich pogiętych. Mam to za święty
obowiązek, polecić tękową ciałopięcej
ludzkości.
Stanisł. Bart.

Król pruski fizyka obwodowego
Dra. KOCHA
CUKIERKI ZIOŁOWE
w oryginalnych pudełkach po 35 i 70 czt. w. a.

PASTILLES ET POUFRE
DU DR BELLOC
Liczne doświadczenia dokonane w szpi-
talach paryskich dowiodły, że Pastylki i
Poufre Dra Belloc, są nieocenionym
środkiem w cierpieniach nerwowych
zobłądka i kłószek i w nadzwyczaj
trudnym trawieniu. Po kilku dniach
użycia tego środka, ustają bólesci zół-
daka chroniczne i uporczywe za
twardzenie zadawnione, a apetyt
zwykły wraca. Wynalazca tego proszku,
którego użycie nigdy zaszkodzić nie może,
użyłszy zaszczytne pochwały paryskiej aka-
demii medycznej.

SYROP Z NADFOSFORONU
WAPNA
PP. GRIMAUT ETG APEKARZY W PARYŻU
leczy słabość pierśsiową, naporczywe ka-
szle, grype i katar.
Jest to nowe przedziwne smaku le-
karstwo, uśmierza najporczywszy kaszel,
kokuks, katar i grype. Leczy wyborne roz-
jątrzenie płuc i nieocenione sprawia skutki
w cierpieniach suchotnych. Działanie syro-
pu tego uśmierza i łagodzi najniebezpieczniejsze
kaszle, pod jego wpływem potniecie nocne
ustaje i chorzy wkrótce odzyskują zdrowie
czterśwość i tuzie normalne.

we. - Dra Kocha Cukierki ziołowe różnią się
zatem nie tylko przez swe istotnie dobroczynne
własności od tak często za-
chwalanych cukierków na pierś. Pate Pectorale i t. p.,
lecz wyszczególniają się od tych wyrobów
najbardziej przez to, że or-
gana trawiące mogą łatwo znieść, oraz, że nawet przy
dłuższym używaniu nie wprowadzają i nie pozostawiają
żadnych dolegliwości
żołądka, ani kwasów lub zaflegnienia.

Pojedyncze składy mają:
W Aradzie J. Szarka, Karol Ring i J. Tedeschi, w Anonie Priester, w Baja Bart.
Pollermann, w Bernie Schotolla i Kropstachek, w Bilsku Johnny apt. w Budzie Ludwik
Bakaos, w Backey p. R. Pock, w Berladzie Maks i Bretner, w Bottuszanach p. Emil
Polaczek, w Bukareszcie Dymitr Kozma i Gustaw Groove, w Beskerek Keller i Heydeger
w Czerniowcach Ignacy Schindler, w Dabroczynie Frd. Golt i Fr. Boras, w Esseg St. De-
szath, w Gracu J. Purgleitner i J. Eichler, w Galaczu J. A. Czekerski, w Hamburgu Gott-
helf Voss i Louis James Mayor, w Hermansztadzie Zohrer, w Jassach Konys i Immer-
vill, w Krakowie J. Jahn, J. N. Walter i apt. Mołdżiński, w Koszycach Edward Eschwig
i syn, w Krajowej Edward Ludwik, w Konstantynopolu Volssi i Spółka, w Linciu A. Hof-
statter i Vielgut i syn, w Lugoszu Fr. Kronetter, we Lwowie A. Berliner (dawniej Laneri)
P. Mikolasch, Z. Rucker (dawniej Tomanek), B. Stiller, w Miskolcu Józef Beszormanyi,
w Neusatz Fr. Schreiber, w Nyamty A. Dylski, w Odessie pp. Lemme i Kronstein, w Otomun-
cie Gehrbauer, w Opawie Adolf Hanke, w Peczce J. Torok i A. Thalmyer i Sp.
Pradze B. Fraegner, J. Fürst, G. W. Nentwich i Fr. Vasteka, w Pressburgu Fr. Heinrich,
w Panczowie Hermann Graf i B. D. Nikolic i Spółka, w Peterwarjdynie L. C. Junginger,
w Pieciokosiolach Ferd. Kunz, w Plojeszty R. Schmettau, w Rzeszowie J. Schaiter i Spółka,
w Szalburgu J. Hinterhuber i G. Bernhold, w Sanoku J. Jakitich, w Samborze J. Riedl,
w Szegedynie Michał Kovacs i Albert Kovacs, w Sennlinie A. D. Joanovics, w Temeswarze
Pecher i Władysław Roth, w Waszyngtonie Julius Lesser, w Waradynie Józef Molner,
w Wiedniu Fr. Pleban, J. D. Pohlman, Filip Neustein J. Voigt, i J. Weiss, w Werschetz S.
Herzog, w Nowym Yorku Berendsohn, w Zagrzebiu Mihic.

CUKIERKI te ZIOŁOWE Doktora KOCHA,
wyrobione z najod-
powiedniejszych soków ziołowych i roślinnych i zmieszane z czystym
najczystszej kryształki cukrowego, okazały się - jak to udowodniły
najchlebniejszą uznania - jako łagodzące i usmierzające wszelkie dra-
żnienie w kaszlu, chrypcy, szorstkości w szyi, zaflegnienie i t. p., i dzia-
łają oraz przez zawartą w sobie esencję soków ziołowych i słodkich czę-
ści, bardzo skutecznie na utrzymanie czystości, świeżości i gibkości or-
ganów mowy. Działają usmierzająco i rozwalniająco we wszystkich wy-
padkach rozdrażnienia błony śluzowej i rozwalniająco we wszystkich wy-
padkach wyzwanie flegmy i w rozwalnieniu klatki piersiowej oddechu-
jącym.
Dla zapobieżenia omyłkom uprasza się dokładną uwagę zwrócić na to, iż kryształowane Cukierki Ziołowe Dra
Kocha opakowane są w podługowate oryginalne pudełeczka, które opatrzone są obok wyciętą pieczęcią - i że takowe
sprzedają prawdziwe wyłącznie tylko następujące firmy:
We Lwowie: apteka Zyg. Rukera dawniej Tomanka, J. F. Kleina Wdowa i Gebhardt, Bonifacy Stiller,
Fryd. Schubert, apteka A. Berlinera dawniej Laneri, i Piotra Mikolascha.
W Białej pp. J. Berger i L. Schwaner, w Bochni p. Paweł Niedzielski, w Brodach p. Ewa Kornfeld, w Brze-
żanach p. B. Fadenhecht, w Buczaczu pp. Kodrebski i Kerel, w Czerniowcach pp. Ign. Schindler i J. Różański, w Czort-
kowie p. M. Frankel, w Drohobyczu p. J. Rosenheim, w Gorlicach p. W. Rogawski apt. Grand, w Ketach p. G. Streya, w
w Grybowie p. A. Muszyński, w Jarosławiu p. Józef Rohm apt., w Katiszu p. S. Hübner apt., w Maansterzykach p. J.
Kopeczyński, w Mikulinach apt. St. Medelki, w Myślenicach p. F. Stanisł., w Nowym Sączu p. Ign. Garan, w Nowym Targu
p. K. Laur, w Przemyslu p. E. Machalski, w Przeworsku p. F. Switalski apt., w Radowcach p. K. Teichman, w Rzeszowie
p. Ign. Schaiter i Spółka, w Sadagórze p. A. St. Boras, w Sanoku p. J. Zarzewicz, w Samborze p. A. Kromer, w Sędzisz-
owie p. J. Kowalski, w Skalacie p. W. Dietz, w Sokalu p. A. W. Grot, w Stanisławowie p. F. Stecher apt. dawniej Tomanek,
w Tarnowie pp. J. Jahn i Henr. Kay, w Tarnopolu pp. A. Morawetz i Walerjan Stadnicki, w Turce p. A. Czryniński, w
Wadowicach p. F. Foltin, w Zaleszczykach p. J. Kodrebski, w Złoczowie p. A. Gottwald, w Żółkwi p. R. Barbag,
w Żurawnie p. W. Postępski.

Pierwszy magazyn miodu J. KÜHNIA YPERA

we Lwowie, plac Ferdynanda pod l. 361

połączona porę terazniejsza i letnia do nabycia po nadzwyczajnie tanich cenach

SWOJ SKLAD

NAJNOWSZYCH

Mantyl, Narzutek, Beduin, Paletotów od 8 zfr. i wyżej.

Plaszczów i Paletotów od 15 zfr. i wyżej.

Szali prawdziwie francuzkich od 50 zfr. do 500 zfr.

Chustek i Szali, Barège et Grenadine od 5 zfr. do 10 zfr.

Chustek, Mantyl, Beduin koronkowych od 6 zfr. do 100 zfr.

Bagno et Cachemir brodé, chustek i szali od 20 zfr. i wyżej.

Sukien gotowych do wyjścia i salonowych podług modeli najnowszych od zfr. 15 i wyżej.

Suknie mousselin a disposition od zfr. 10 i wyżej.

Szali angielskich, kazmironowych i rypsovych od zfr. 10 do 30 zfr.

Chustek angielskich, Hymalaya, kazmironowych i ryp-

sovych od zfr. 6 do 15 zfr.

Jupon a l' Imperatrice od zfr. 6 do 20 zfr.

100.000 lokci materij jedwabnych od zfr. 1.20 i wyżej.

Popeliny irlandzkie od 1 zfr. do 1.50 centów.

Mohair et Lenoir angielskie od 60 cent. do 1.40 cent.

Barège et Grenadin od 40 cent. do 1.50 ct.

Gacé de Chambery et Medina od 60 cent. do 1 zfr.

Zakonats et Mousseleine od 40 cent. do zfr. 1.20.

Imperial, Poil de chevré od 35 ct. i wyżej.

Szczególnie uwagi godne

50.000 lokci

MOHAIR & CHATY

w desenach najnowszych,

zamiast 70 centów po 45 centów lokciec.

PROBKI NA ZAPYTAŃ NA PROWINCJĘ POSTYLA.